

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	1118220109
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1118220109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. Z., narodeného P., bytom Z., proti žalovanému Danube Facility Services, s. r. o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 10, IČO: 35 953 705, zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 23C/5/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Na prejednanie sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 23C/5/2023 je príslušný Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Na Mestskom súde Bratislava IV (ďalej ako „súd prvej inštancie“) bolo vedené konanie sp. zn. B1-23Csp/84/2018 o neprijateľnosti podmienok v spotrebiteľskej zmluve. Súd prvej inštancie v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) postúpil spis na prejednanie Krajskému súde v Bratislave ako súdu kauzálnu a miestne príslušnému na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach s odkazom na § 31 ods. 1 písm. a), § 40 a § 301 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave s postúpením sporu nesúhlasil a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Uviedol, že žalobca sa v priebehu celého konania domáha určenia neplatnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve o výkone správy z 22. februára 2016 uzatvorenej medzi inými aj žalobcom v pozícii spotrebiteľa a žalovaným ako správcom bytového domu B.. Z uvedeného dôvodu dospel Krajský súd v Bratislave k záveru, že na konanie nie je kauzálnu príslušným, keďže predmetná vec nesplňa charakteristiky konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že preskúmania neprijateľnosti zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy sa domáha žalobca ako fyzická osoba, a to so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Krajský súd ďalej dôvodil, že konanie o abstraktnej kontrole podľa § 302 CSP môže iniciovať len právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa alebo orgán dohľadu podľa osobitného

predpisu a žalobca neprijateľnosť zmluvných podmienok odvodzuje od okolností konkrétneho prípadu, a preto nie je zachovaný ani atribút abstraktnosti kontroly.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Krajskému súdu v Bratislave (§ 43 ods. 2 CSP) na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že nesúhlas krajského súdu s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

8. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

9. Podľa § 301 CSP, konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

10. Podľa § 302 CSP žalobu podľa § 301 môže proti dodávateľovi podať iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu.

11. Právna úprava sporov s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP) vrátane konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 CSP) predstavuje implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (ďalej aj „smernica 2009/22/ES“). Ide o osobitný typ konania, ktorého zmyslom a účelom je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú praktiku za nekalú mimo rámca konkrétneho sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom, na návrh osobitne procesne legitimovaných subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami rozsudku (§ 305 CSP). Podľa smernice 2009/22/ES osobitná procesná legitimácia na uplatnenie žalobného práva v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach svedčí predovšetkým: a) nezávislému orgánu, príp. niekoľkým orgánom špecificky zodpovedným za ochranu záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v členských štátoch, v ktorých tieto orgány existujú, alebo b) organizáciám, ktorých účelom je ochrana záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v súlade s kritériami stanovenými vnútroštátnym právom. Procesnou legitimáciou na uplatnenie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach disponujú dve kategórie subjektov, a to 1) právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa, ide o tzv. spotrebiteľské ochranné združenia a 2) orgány dohľadu podľa osobitných predpisov (v podmienkach Slovenskej republiky predovšetkým Národná banka Slovenska a Slovenská obchodná inšpekcia, ktorej doterajšia prevažne verejnoprávna ingerencia do ochrany práv spotrebiteľa sa rozširuje aj na oblasť tohto druhu súdneho konania).

12. Z obsahu žaloby najvyšší súd zistil, že v danom spore sa žalobca žalobou podanou na súde prvej inštancie domáhal určenia, že „boli porušené práva spotrebiteľa tým, že žalovaný si ako správca bytového domu protiprávne uplatňuje neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v zmluve o výkone správy spravovať na ťarchu vlastníkov bytov a nebytových priestorov majetok vlastníka zastavaných a príľahlých pozemkov ako tretej osoby a uhrádzať náklady tejto tretej osoby spojené so zastavanými a príľahlými pozemkami v bližšie neurčitej výške z majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov.“ V danom prípade je z obsahu žaloby doručenej Okresnému súdu Bratislava I dňa 16. decembra 2018 a jej doplnení doručených súdu dňa 28. augusta 2019 (č. l. 416) a 23. marca 2020 (č. l. 847) zrejmé, že žalobca sa domáhal určenia, že spotrebiteľská zmluva o výkone správy z 22. februára 2016 uzatvorená o. i. aj medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako správcom bytového domu Y., obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky označené konkrétnymi bodmi predmetnej zmluvy, týkajúcimi sa správy, údržby, opráv a úhrady daní za zastavané pozemky, príľahlé pozemky vo vlastníctve tretej osoby.

13. Podľa najvyššieho súdu z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že sa jedná o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. spotrebiteľský spor, ktorý je súkromnoprávnym sporom (§ 3 CSP), na prejednanie a rozhodnutie ktorého je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného (§ 13 CSP), príp. súd osobitne miestne príslušný, t. j. súd, v obvode ktorého má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor (§ 19 písm. d) CSP). V danom prípade v čase podania žaloby spĺňal kritérium všeobecnej ako aj osobitnej miestnej príslušnosti Okresný súd Bratislava I (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z.), ktorého obvod tvoril územný obvod okresu Bratislava I (§ 2 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z.), kde mal žalovaný adresu sídla (§ 15 CSP) a rovnako aj žalobca - spotrebiteľ pobyt (§ 14 CSP). Vývodu záveru o vôli žalobcu iniciovať konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach bráni tiež skutočnosť, že spor sa týka zmluvných podmienok vyplývajúcich z okolností konkrétneho prípadu, teda konkrétneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným vyplývajúceho z konkrétnej spotrebiteľskej zmluvy, a zároveň žalobcom je fyzická osoba, nie právnická osoba ani orgán dohľadu (§ 301, § 302 CSP).

14. Z uvedeného dôvodu je nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava IV dôvodný, preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.